

GEOLOGY/ ÈKÓ ÌŞĖDÁLÈ -AYÉ

Àpáta ìpààrídà

Àpáta àfinádá

Àpáta ìsìlẹ

INTRODUCTION / ÒRÒ ÀKỌSỌ

<p>Geology - Science of the earth: is the science comprising of the study of solid Earth and the processes by which it evolves. In modern times, geology is commercially important for mineral and hydrocarbon exploration and for evaluating water resources; is publicly important for the prediction and understanding of natural hazards. Many processes such as landslides, earthquakes, floods and volcanic eruptions can be hazardous to people. Geologists work to understand these processes well enough to avoid building important structures where they might be damaged.</p>	<p>Èkó ÌşĖdálẹ-ayé jẹ èkó nípa orílẹ ayé àti gbogbo àwọn ọ̀nà tí ó gbà yà. Ní àsìkò ìlájú yì, èkó ìşĖdálẹ-ayé jẹ pàtàkì fún àmúşọ̀rọ̀ àwọn àlùmọ̀nì ilẹ̀ ayé àti fún ìwákiri àwọn epo-rọ̀bì, àti fún àgbéyẹ̀wò àwọn ọ̀rọ̀ inú omi. Ó tún wà fún ìşàsọ̀tẹ̀lẹ̀ àti ìlanilóye àwọn ewu ilẹ̀ ayé. ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ àwọn ìrírí ayé bí ilẹ̀-iyíyò, ìjì-ilẹ̀, àgbàrá-òjò àti ifẹ̀-ilẹ̀ ló ní ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ ewu fún àwa ọ̀mọ̀ aráyé. Àwọn akẹ̀kọ̀ ìşĖdálẹ-ayé nşìşẹ̀ láti lóye àwọn nkan wọ̀nyí tóbẹ̀ẹ̀ gẹ̀gẹ̀ kí a ba lẹ̀ yàgò fún kíkọ̀ àwọn ilẹ̀ pàtàkì ní ibi tí wọ̀n ti lẹ̀ bàjẹ̀.</p>
Rock: A hard mineral mass	Àpáta
Minerals: Minerals are naturally occurring useful substances that are neither plants nor animals *****	Àlùmọ̀nì: Àwọn eléyi jẹ àwọn nkan tó ti wà láti ayébáyé, tí wọ̀n sì ní ìwúlò. Àwọn eléyi kì íşẹ̀ onjẹ̀ tàbí àwọn ẹ̀ran.
Earthquake Shaking of the earth's crust	Ìjì-ilẹ̀
Volcano (volcanic eruption) A vent in the earth's crust through which lava and ashes are expelled.	Ifẹ̀-ilẹ̀ (ilẹ̀ fẹ̀: the earth vents): ifẹ̀ láti inú ilẹ̀ wá tó nfa kí ọ̀gọ̀dọ̀-gbígboná àti eérú tu jáde
Seismology Science of earthquakes	Èkó nípa ìjì-ilẹ̀
Sand: granular material of disintegrated rock	Yanrìn, Iyanrìn: Àpáta tẹ̀lẹ̀ tó ti wà di ewówó (granules), tó sì ti túká.
Sandstone: sedimentary rock with colour ranging from yellow to red	Egúrù, egúnrìn: Àpáta ìsìlẹ̀ tó ní àwọn awọ̀ bí àyìnrín sí pupa

Clay: Pliable earth that hardens when fired	Odo: Ilẹ̀ tó ẹ́eé tẹ̀, tó sì má nda líle tí a bá sun ún ní iná
Ore : a naturally occurring solid material from which a metal or valuable mineral can be profitably extracted.	Aluro atilewa: Awon apata tabi aluro miran ti a wa jade lati inu iho ile ninu eyi ti a ti le yo awon alumoni olowo iyebiye

VOCABULARY / ÌTÚMỌ -

ÒRỌ

English	Yorùbá	English	Yorùbá
Rocks	Àpáta	Sand	Yanrìn, Iyanrìn
Igneous rocks	Àpáta àfinádá	Stone	Òkúta
Sedimentary rocks	Àpáta isilẹ̀	Clay	Odo
Metamorphic rocks	Àpáta	Glass	Dígí
Minerals	Àlùmọ̀nì	Cement	Şimentì
Granite- hard igneous rock	Akọ-òkúta, Akọ-àpáta	Chalk	Ẹfun
Marble – type of limestone	Ọtadídán	Volcanology	Ẹkọ nípa ifẹ-ilẹ̀
Extraction	Wíwọ̀jáde (wọ nnkan jade: to extract)		

TYPES OF ROCKS / ÀWỌN ORÍŞI APÁTA

Igneous rock: Rock produced by the action of fire	Àpáta àfinádá: Àpáta tó wáyé nigbati ọgọdọ gbigbona tó jade lati àjà-ilẹ̀ di tútù
Sedimentary rock: Rock formed from the deposit of sediments	Àpáta isilẹ̀: Àpáta tó wáyé nigbati awon gèdègèdè ile bá kóra jọ ti wọ̀n sì di líle
Metamorphic rock: from the transformation of existing rock types	Àpáta ipààrídà: Àpáta tó wáyé lati ara apata miran

TYPES OF MINERALS / ORÍŞI ÀWỌN ÀLÙMỌ̀NÌ ILẸ

Iron ore	Apata onirin (rock containing iron)
Coal	Ẹ́édú
Clay	Odo
Diamond	Ẹ́édú dídán, Díámọ̀ndì
Copper	Kọ̀pà

OTHER MATERIALS OBTAINED FROM THE GROUND / ÀWỌN OHUN AJÉ MIRÀN TÍ A NRI NINU ILẸ

Crude oil (petroleum)	Epo rọ̀bì
Natural gas	Ọ̀yì atilẹ̀tu (ti ilẹ̀ tu: emerges from the ground)
Coal gas	Ọ̀yì inú ẹ́édú

